

Nant Fawr Llwybr
Llwybr amgen
Dim Llwybr
Troed

Clwb Golf Llanisien

Parc Cefn Onn

Coed y Felin

Chwaraeon a Hamdden ar hyd Llwybr NANT FAWR

Bydd y map hwn yn eich helpu i ganfod y cyfleusterau hamdden a chwaraeon sydd ar gael ar hyd Llwybr Nant Fawr. Mae llawer o fannau agored prydferthaf Caerdydd i'w cael ar hyd Llwybr Nant Fawr, o lyn godidog ym Mharc y Rhath at y parciau a'r coetiroedd amrywiol. Cliciwch ar yr eiconau am fwy o wybodaeth...

Am fwy o wybodaeth ynglŷn â chyfleoedd eraill i fwynhau'r ardal o gefn gwlad sydd ar garreg eich drws, cysylltwch â Thim Cefn Gwlad y Cyngor.

Ffôn: 029 2087 3186 / 73719 / 73249

E-bost: cefn gwlad@caerdydd.gov.uk

Gwefannau: www.caerdydd.gov.uk/cefn gwlad
www.caerdydd.gov.uk/bioamrywiaeth
www.outdoorcardiff.com

Clwb Golf Caerdydd

Coetir Cymunedol Nant Fawr

Parc y Mynydd Bychan

Llyn Parc y Rhath

Gerddi Rhosod a Thy Gwydr y Rhath

Mynwent Cathays

Gerddi Pleser y Rhath

Tir Hamdden y Rhath

Clwb Pen-y-lan

Gerddi Melin y Rhath a Gerddi Waterloo

Llwybr Nant Fawr

Mae Llwybr Nant Fawr yn cynnig taith gerdded bleserus iawn, gan gysylltu Gerddi Waterloo yn y de â'r Llwybr Cefnffordd yn y gogledd. Mae'r Llwybr yn mynd heibio amryw o barciau, coetiroedd, a mannau glas.

Ceir arwyneb tarmac ar ran helaeth o'r Llwybr. Sylwch, o Oval Llandennis i gyfeiriad y gogledd, fod yr arwyneb yn amrywio rhwng tarmac, graean a chaeau agored, felly dylid gwisgo esgidiau addas. Caiff rhai parciau eu cloi gyda'r nos, a bydd yr amserau agor yn dibynnu ar y tymor.

Tua 12.8km (7.9 milltir) yw hyd y Llwybr, ac mae'r rhan fwyaf ohono'n wastad. Fodd bynnag, ceir allt serth ar y rhan rhwng Cefn Onn a'r Llwybr Cefnffordd sy'n esgyn hyd at 250m uwch lefel y môr, lle ceir golygfeydd gwych o Gaerdydd a'r Cymoedd.

Prif Fap

Clwb Golff Llanisien

Sefydlwyd Clwb Golff Llanisien ym 1905. Cwrs parcdir ydyw wedi'i leoli ar ochr bryn yng ngogledd Caerdydd lle ceir golygfeydd panoramig o'r ddinas, o Fôr Hafren ac o forlin Gwlad yr Haf. Yn ogystal â'r cwrs golff 18 twll, mae'r clwb hefyd yn cynnig bar, lolfra a bwyty er mwynhad ymwelwyr.

Parc Cefn Onn

Mae Parc Cefn Onn ar gyrion gogledd Caerdydd. Mae'r parc wedi'i restru'n Radd II ac yn cynnwys casgliad rhagorol o goed cynhenid ac egstotig mewn dyffryn. Ceir digonedd o lwybrau drwy'r parc y gallwch fynd am dro neu loncian arnynt.

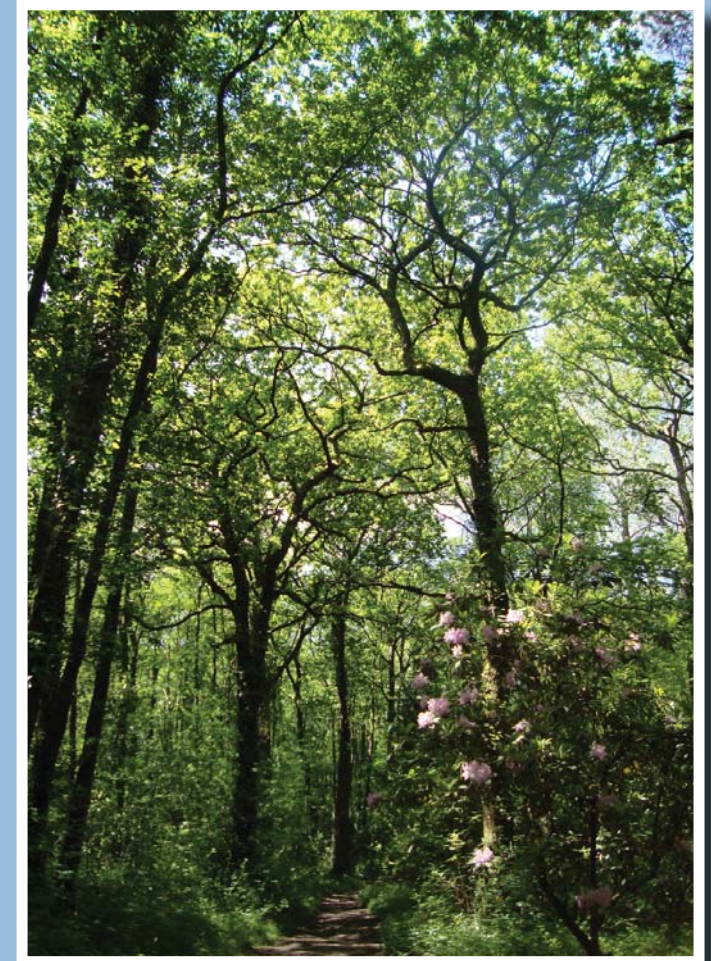
Mr Prosser, rheolwr hen Reilffordd Bro Taf, oedd yn berchen ar y parc yn wreiddiol ac a ddyluniodd ac a blannodd y planhigion yn y parc. Y bwriad oedd i'r parc fod yn rhan o ystâd fwy, a fyddai'n cynnwys tŷ newydd. Yn anffodus, bu farw Mr Prosser a'i unig fab cyn y bu modd gwireddu'r freuddwyd.

Ceir rhwydwaith eang o nentydd a llynnoedd sy'n mynd i bob rhan o goedwigoedd y parc. Llyn gwneud yw'r llyn mwyaf a grëwyd drwy osod argae ar y nant. Cyrchfan derfynol y nant hon, sy'n gynefin i lawer o wahanol rywogaethau, yw Llyn Parc y Rhath.

Cafodd grŵp Cyfeillion Cefn Onn ei ffurfio'n ddiweddar er mwyn gweithio gyda Chyngor Caerdydd i ofalu am y parc. Maent yn trefnu diwrnodiau gwaith i gynnal Parc Cefn Onn er mwyn i bawb allu mwynhau'r lle.

Ewch i fwynhau'r golygfeydd hyfryd ac ymlacio yn llonyddwch y parc.

Prif Fap

Coed-y-Felin

Coetir lled naturiol hynafol yw Coed-y-Felin yn Llysfalen. Mae'r 16 erw (hectar) o goetir hardd yn eiddo i Gyngor Caerdydd. Mae'r ardal yn Safle o Ddiddordeb er Cadwraeth Natur ac yn rhan o Goridor Nant Fawr, sy'n strategol bwysig o safbwynt hamdden, amwynder a bywyd gwyllt. Ceir rhai ardaloedd o dir agored, felly mae'r ardal yn boblogaidd iawn fel lle i hamddena.

Mae'r coetir wedi ennill tair Gwobr Penwn Gwyrdd sy'n cydnabod mannau glas o ansawdd uchel yng Nghymru a Lloegr a gaiff eu rheoli gan grwpiau gwirfoddol a chymunedol.

Grŵp brwdfrydig o wirfoddolwyr yw Cyfeillion Coed-y-Felin sydd wedi bod yn helpu i gadw'r coetir ers 1999. Mae'r grŵp yn cynnal partiön gwaith (fel arfer ar drydydd dydd Sul y mis) er mwyn gwneud gwaith cynnal ar y coetir a chyfrannu tuag at brosiectau presennol.

Clwb Golff Caerdydd

Mae Clwb Golff Caerdydd yn cynnig cwrs 18 twll wedi'i amgylchynu gan goed yn ardal Cyncoed yng Nghaerdydd.

Sefydlwyd y Cwrs yn y 1920au, ac mae'n cynnwys nant droellog a choed aeddfed. Yn nhŷ'r clwb, a agorwyd ym 1999, ceir ystafelloedd newid, barau a siop Pro.

Coetir Cymunedol Nant Fawr

Mae'r tir yn eiddo i Gyngor Caerdydd ac yn cael ei reoli gan Gyfeillion Coetir Cymunedol Nant Fawr a sefydlwyd ym 1993. Mae'r cyfeillion yn cynorthwyo gyda'r gwaith o gadw'r coetiroedd drwy drefnu diwrnodiau gwaith i osod llwybrau, clirio'r nant a chodi ysbwriel.

Mae'r coetir yn rhan bwysig o'r coridor gwyrdd ar hyd Nant Fawr, sy'n cysylltu canol Caerdydd â'r ardal o gefn gwlad yn y Gogledd. Yn rhan o'r coetir, ceir tair dŵl hynafol, ac mae i bob un ei nodweddion naturiol unigryw ei hun.

Disgrifir coedwig ddiweddarach Rhydypennau fel 'coetir eilaidd'. Wrth y Bont Haearn, ceir pwll tymhorol, sy'n llenwi hyd nes iddo orlifo yng nghawodydd y gaeaf ac yn sychu yng ngwres yr haf.

Roedd Coedwig Covert gynt yn rhan o goedwig fawr a orchuddiai Gyncoed a Llanisien. Bellach mae'n un o ddwy blanhigfa sy'n dal i fodoli ac yn cynnwys amrywiaeth gyfoethog o rywogaethau o goed a blodau. Mae'r gair 'covert' yn golygu coetir sy'n rhoi cysgod i anifeiliaid hela, felly defnyddiwyd y goedwig i raddau helaeth fel cronfa ar gyfer hela a saethu a hefyd, mae'n siŵr, ar gyfer herwhela!

Yn gynnar yn y 1990au, gadawyd i fieri dyfu'n wyllt ar dir a elwir Y Padog a ddefnyddiwyd gynt fel tir pori ar gyfer merlod. Yn dilyn gwaith adfer, mae'r Padog bellach yn heulfan gysgodol wedi'i hamgylchynu â choed ar dair ochr iddi.

Roedd y ffynnon a'r pwll bychan yn Yr Oval yn ffynhonnell bwysig o ddŵr i'r gymuned o fynachod a ymgartrefodd yma yn y cyfnod cynnar, ac am flynyddoedd tybiwyd mai ffynnon iachaol ydoedd.

Parc y Mynydd Bychan

Yn wreiddiol, roedd Parc y Mynydd Bychan yn rhan o 'Rostir Mawr' Caerdydd, sef ardal o dir comin. Defnyddiwyd y parc fel cae ras yn ystod y 18fed ganrif, ac fe'i prynwyd gan y Cyngor ym 1938 i'w ddefnyddio i hyfforddi gŵyr traed yn yr Ail Ryfel Byd. Yn wreiddiol roedd rhan o'r parc yn cynnwys Plasty'r Mynydd Bychan, ond cafodd y plasty ei ddinistrio mewn tân ym 1980. Heddiw, mae Parc y Mynydd Bychan yn cynnwys caeau chwaraeon, coetiroedd a llynnoedd ar ei 37 o hectarau, ac yn 'ysgyfant gwyrdd' bwysig ym maestrefi gogledd Caerdydd. Ceir llawer o gyfleusterau hamdden hefyd yn y parc, gan gynnwys cyrtiau tennis, caeau chwaraeon, golff byr, llecyn chwarae a Gym Awyr Agored sy'n galluogi'r cyhoedd i gadw'n heini'n rhad ac am ddim.

Ar rai diwrnodiau o'r flwyddyn, bydd Cymdeithas Modelau Rheilffyrdd a Thramffyrdd Parc y Mynydd Bychan yn cynnal diwrnodiau agored lle gall aelodau o'r cyhoedd deithio ar y trenau ar y llinell reilffordd fechan.

Ffurfiwyd Cyfeillion Coetir Parc y Mynydd Bychan dros 12 mlynedd yn ôl, ac fe'u cefnogir gan Wasanaeth Ceidwaid Parciau Cyngor Caerdydd. Bydd y Grŵp yn cyfarfod yn rheolaidd er mwyn cyflawni gwaith yn y coetir, fel plannu coed yn yr hydref/gaeaf a chlirio'r pwll yn y gwanwyn.

Llyn Parc y Rhath

Parc y Rhath, a agorwyd yn wreiddiol ym 1894, yw un o'r parciau cyhoeddus a drysorir fwyaf yng Nghaerdydd. Mae wedi'i gydnabod yn un o'r enghreifftiau gwychaf ym Mhrydain o barciau o ddiwedd oes Fictoria, ac felly wedi'i restru'n barc Gradd I. Mae hefyd wedi ennill Baner Werdd sy'n cydnabod ansawdd uchel y cyfleusterau a'r ddarpariaeth yn y parc. Ffurfir y parc o gyfres linol o barciau ar hyd Nant y Rhath, ac iddynt gymeriad amrywiol. Yng nghanol y parc, ceir llyn godidog 30 erw o faint, sy'n lleoliad poblogaidd ymysg y cyhoedd. Mae'n un o'r hoff lefydd gan bysgotwyr i bysgota, a gellir llogi cychod pedal ar ddiwrnod o haf er mwyn crwydro'n hamddenol o amgylch rhan o'r llyn.

Mae caffi i'w gael yn ne'r llyn sy'n gweini bwydydd poeth ac oer drwy'r flwyddyn. Oddi yno ceir golygfa dda o'r llyn a'r amryw o adar sy'n ymweld â'r lle.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, daeth grŵp o wirfoddolwyr ynghyd i gefnogi'r parc clodfawr hwn. Ffurfiwyd Cyfeillion Parc y Rhath er mwyn cynorthwyo Cyngor Caerdydd a bod yn bartner iddo er mwyn rheoli'r parc. Eu nod yw hybu'r parc er mwyn denu ymwelwyr iddo o gynulleidfa ehangach. Bydd gwirfoddolwyr hefyd yn cynorthwyo i gynnal yr ardd fotaneg a Thŷ Gwydr y Rhath, a hefyd yn helpu gyda digwyddiadau a chodi arian.

Gerddi Rhosod a Thŷ Gwydr y Rhath

Ym Mharc y Rhath, ceir hefyd Dŷ Gwydr a Gardd Rosod odidog. Mae'r gerddi'n cynnwys casgliad rhagorol o goed a llwyni, gardd rosod, llecyn chwarae antur a Thŷ Gwydr Parc y Rhath. Mae'r tŷ gwydr yn cynnwys dros 350 o wahanol blanhigion, yn ogystal â chrwbanod dŵr croyw a physgod.

Mynwent Cathays

Mynwent Cathays yw un o fynwentydd mwyaf a mwyaf trawiadol Prydain. Mae'n cynnwys miloedd o gofebion sy'n dyddio o 1859 sy'n rhoi cipolwg gwerthfawr i hanes Caerdydd.

Mynwent fawr Fictoraidd sydd wedi'i gynnal yn dda ydyw, ac mae ei chynllun a'r planhigion bytholwyrdd yno'n parhau i fod yr un peth â'r dyluniad gwreiddiol. Mae'r safle, a chanddo arwynebedd o 35 hectar bron, yn lle tawel i fynd am dro ac yn gynefin i lawer o rywogaethau gwahanol o anifeiliaid.

Mae Cyfeillion Mynwent Cathays yn elusen gofrestredig sy'n anelu i gadw a diogelu ffawna, fflora, seilwaith a chofebion ac adeiladau'r fynwent. Mae hefyd yn anelu i addysgu'r cyhoedd am hanes a threftadaeth y fynwent ac i hyrwyddo ei phwysigrwydd fel ardal gadwraeth.

Am wasanaethau profedigaeth, cysylltwch â Mynwent Thornhill a Chrematoriwm Caerdydd ar 029 2062 3294.

Gerddi Pleser y Rhath

I'r de o'r Ardd Rosod a'r Ystafell Wydr, y mae Gerddi Pleser y Rhath. Yno, ceir cyfleusterau bowlio, tennis a phêl fasedd ffurfiol Parc y Rhath. Mae'n anodd credu bod paradwys y parc hwn mor agos at Ganol Dinas Caerdydd.

Tir Hamdden y Rhath

Tir Hamdden y Rhath, yn gyfagos â'r Gerddi Pleser, yw canolbwynt chwaraeon Parc y Rhath. Mae'r tir yn cynnwys caeau chwaraeon, cae chwarae i'r plant a gym awyr agored i'w ddefnyddio gan y cyhoedd. Mae'n boblogaidd drwy'r flwyddyn, yn enwedig ym misoedd yr haf. Bydd timau chwaraeon lleol hefyd yn ymarfer yn yr ardal hon, a gwelir loncwyr yno'n aml.

Clwb Pen-y-lan

Agorwyd y clwb yn wreiddiol fel Clwb Bowlio i ddynion ym 1909. Gall menywod, yn ogystal â dynion fowlio yno erbyn hyn. Mae cyfleusterau yno hefyd i chwarae bridge dyblyg a pétanque (boules). Crëwyd y lawnt fowlio pan agorwyd y clwb yn wreiddiol. Mae rhannau o adeilad gwreiddiol y clwb hefyd wedi goroesi, er bod bar trwyddedig wedi ei ychwanegu ato. Mae hwnnw ar agor pob nos.

Mae'r lawnt o ansawdd dda ac mae yno hefyd ardal chwarae pétanque a neuadd i chwarae bridge dyblyg cystadleuol. Croesewir dechreuwyr a chwaraewyr profiadol i bob adran. Mae'r adran gymdeithasol hefyd yn fywiog.

Mae Clwb Pen-y-lan oddi ar Marlborough Road, y tu cefn i Sandringham Road ac mae'n agored i aelodau preifat. I gael rhagor o wybodaeth am y clwb a sut i ymaelodi ewch i www.penylanclub.org.uk.

Gerddi Melin y Rhath a Gerddi Waterloo

Mae Gerddi Melin y Rhath a Gerddi Waterloo yn ddwy enghraifft wych o barciau Edwardaidd. Mae'r nant sy'n rhedeg drwyddynt yn eu cysylltu â pharc cyfagos y Rhath. Mae'r parciau wedi'u rhestru'n Radd II a'u lleoli mewn Ardal Gadwraeth sy'n anelu i gadw cymeriad unigryw'r parciau a'r tai Edwardaidd o'u hamgylch. Mae'r parciau'n hynod ddeniadol oherwydd y gymysgedd o goed, y planhigion ar lan y nant a'r planhigion addurnol ffurfiol a geir yno.